

Αρ. Πρωτ: 25194

Αθήνα, 15/09/2021

Προς:

ΡΑΕ

Πειραιώς 132,

118 54 Αθήνα

Υπόψη: κ. Προέδρου, Επικ. Καθ. Α. Δαγούμα

Κοινοποίηση:

ΥΠΕΝ

Μεσογείων 119,

101 92 Αθήνα

Υπόψη: Κας. Γενικής Γραμματέως Ενέργειας & Ορυκτών Πόρων, Α. Σδούκου

Θέμα: «Δημόσια Διαβούλευση της ΡΑΕ σχετικά με την εξέταση των αναγκαίων νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων προκειμένου για την εναρμόνιση του εθνικού πλαισίου προς την Οδηγία 2019/944, σε ό,τι ειδικότερα αφορά την ενδυνάμωση των καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας και την προώθηση του υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των Προμηθευτών: Ζητήματα επαρκούς ενημέρωσης των καταναλωτών, διασφάλισης των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους, ενίσχυση της διαφάνειας και της συγκρισιμότητας των τιμολογίων προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας»

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε,

Με την παρούσα διαβούλευση η Αρχή θέτει ερωτήματα και προτείνει μέτρα σχετικά με την ενίσχυση της διαφάνειας των τιμολογίων προμήθειας για την προώθηση του υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Είναι αυτονόητο ότι η ΗΡΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε (εφεξής η «Εταιρεία» μας) συμφωνεί με την ενίσχυση της διαφάνειας, την οποία σκοπεύει η Αρχή με την παρούσα διαβούλευση. Παρόλα αυτά, η Εταιρεία μας -όπως άλλωστε έχει εκφράσει και μέσω των θέσεων που έχει υποβάλει στο πλαίσιο του ΕΣΠΕΝ στον οποίο συμμετέχει- θεωρεί ότι ορισμένα από τα μέτρα που προτείνονται από την Αρχή θα πρέπει να εξετασθούν λαμβάνοντας υπόψιν το ευρύτερο πλαίσιο λειτουργίας της ελληνικής αγοράς ενέργειας προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο τυποποίησης των τιμολογίων και τελικά ο αναπόφευκτος περιορισμός του ανταγωνισμού.

Είναι γνωστό ότι η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα, παράλληλα με τον υψηλό βαθμό συγκέντρωσης, εξακολουθεί να εμφανίζει δομικά προβλήματα όπως η έλλειψη ρευστότητας στην ενδοημερήσια και στην προθεσμιακή αγορά με αποτέλεσμα αφενός να απουσιάζουν τα απαραίτητα εργαλεία διαχείρισης κινδύνου για τους Προμηθευτές που δραστηριοποιούνται σε αυτήν και αφετέρου η ρυθμιστική παρέμβαση που στοχεύει στην ενίσχυση της διαφάνειας, να μπορεί εύκολα να οδηγήσει σε τυποποίηση των τιμολογίων και κατ' επέκταση στην αποδυνάμωση του ανταγωνισμού και στο κλείσιμο της αγοράς. Συνεπώς, η Εταιρεία μας θεωρεί ότι πριν την εφαρμογή όλων των ειδικών μέτρων που προτείνει η Αρχή Σας με στόχο την ενίσχυση της

διαφάνειας στην αγορά προμήθειας, θα πρέπει πρώτα να αντιμετωπιστούν τα ανωτέρω δομικά προβλήματα της χονδρεμπορικής αγοράς με δράσεις που έχουν αναφερθεί τόσο από τον ΕΣΑΗ όσο και από τον ΕΣΠΕΝ στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης για το market reform plan της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παράλληλα, σε αυτό το πλαίσιο, θεωρούμε επιτακτική την ανάγκη άμεσης εφαρμογής της πρότασης που περιλαμβάνεται στο κείμενο της Δημόσιας Διαβούλευσης της Αρχής «*Παράλληλα η ΡΑΕ, θα ελέγχει τις χρηματορροές κάθε Προμηθευτή σε μηνιαία ή τριμηνιαία βάση για κάθε κατηγορία καταναλωτών, ώστε αν διαπιστώσει ότι κάποιος Προμηθευτής κάνει dumping τιμών για market squeeze, θα δρομολογεί κυρωτικές διαδικασίες*».

Ως προς τα ειδικότερα ζητήματα της διαβούλευσης:

1. Παροχή κυμαινόμενων τιμολογίων με ευκρινές όριο προσαύξησης της Χρέωσης Προμήθειας π.χ. $\pm 30\%$.

α) Συμφωνείτε με την αναγκαιότητα του μέτρου;

β) Είναι εύλογη η δυνατότητα να μπορούν να ενσωματωθούν οι δείκτες στο Εργαλείο σύγκρισης Τιμών και να είναι προσβάσιμοι και υπολογίσιμοι από τους καταναλωτές;

γ) Ποιούς δείκτες προτείνετε να είναι επιλέξιμοι (DAM + Balancing, τιμή EUAs, τιμή TTF κ.λπ.);

Επί του α): Η Εταιρεία μας αναγνωρίζει ότι απαραίτητη προϋπόθεση ανάπτυξης του ανταγωνισμού αποτελεί η εμπιστοσύνη του καταναλωτή, η οποία διασφαλίζεται μέσω της τήρησης των αρχών της διαφάνειας στα προσφερόμενα κυμαινόμενα τιμολόγια. Εξάλλου στο άρθρο 17 του Κώδικα Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΚΠΗΕ) προβλέπεται ότι στο πλαίσιο της προσφοράς προμήθειας ο Προμηθευτής θα πρέπει να παρέχει πλήρη και αναλυτική περιγραφή των προσφερόμενων Τιμολογίων Προμήθειας μαζί με μία εκτίμηση του ετήσιου κόστους. Υπό αυτό το πλαίσιο, η Εταιρεία μας θεωρεί ότι η πρόταση της Αρχής για παροχή κυμαινόμενων τιμολογίων με ευκρινές όριο προσαύξησης της Χρέωσης Προμήθειας (π.χ. $\pm 30\%$), το οποίο όμως σε καμία περίπτωση:

(α) δε θα αποτελεί αντικείμενο ρυθμιστικής απόφασης,

(β) δε θα εφαρμόζεται οριζόντια σε όλη την αγορά και

(γ) δε θα συνδυάζεται με την προβλεπόμενη τυποποίηση της ρήτρας αναπροσαρμογής που ορίζεται στην υπ' αριθμ. ΡΑΕ/409/2020

δύναται να αποτελέσει ένα ορθό μέτρο ενίσχυσης της διαφάνειας.

Ειδικότερα, η Εταιρεία μας θεωρεί ότι εφόσον η αριθμητική τιμή αυτού του ορίου αποτελεί αντικείμενο της επιχειρηματικής απόφασης του κάθε Προμηθευτή και δύναται να διαφέρει ακόμα και σε επίπεδο εμπορικού προγράμματος, το εν λόγω μέτρο θα μπορούσε να εξυπηρετήσει τους σκοπούς της διαφάνειας που ορίζει ο ΚΠΗΕ και να λειτουργήσει προς όφελος του ανταγωνισμού. Παράλληλα όμως, θεωρούμε αυτονόητο στο

πλαίσιο της ελεύθερης αγοράς, τη διατήρηση του δικαιώματος του Προμηθευτή να μην υιοθετήσει την προτεινόμενη πρόταση της Αρχής υπό την προϋπόθεση όμως ότι η εν λόγω εμπορική του απόφαση -στο πλαίσιο της τήρησης των αρχών της διαφάνειας- αποτυπώνεται ξεκάθαρα στους όρους του σχετικού εμπορικού προγράμματος και επικοινωνείται με σαφήνεια σε όλες τις προωθητικές ενέργειες που υλοποιούνται για αυτό με μία διατύπωση όπως η ακόλουθη «το όριο της Χρέωσης Προμήθειας για το εν λόγω πρόγραμμα είναι απεριόριστο και προσφέρεται χωρίς δεσμεύσεις από τον Προμηθευτή».

Συμπερασματικά, θεωρούμε ότι η αρχή της διαφάνειας εξυπηρετείται από την υποχρέωση για γνωστοποίηση της ύπαρξης ή της απουσίας ανά κυμαινόμενο τιμολόγιο του σχετικού ορίου προσαύξησης της Χρέωσης Προμήθειας. Συνεπώς σε περίπτωση που ο Προμηθευτής δεσμεύεται για την ύπαρξη σχετικού ορίου προσαύξησης στο προσφερόμενο εμπορικό του πρόγραμμα (το οποίο αφορά σε κυμαινόμενο τιμολόγιο) τότε ο Προμηθευτής θα πρέπει να διατηρεί το δικαίωμα της ελεύθερης διαμόρφωσης τόσο της Αναλογικής Χρέωσης όσο και της Χρέωσης Αναπροσαρμογής και να μην περιορίζεται σε υλοποίηση συγκεκριμένης συνάρτησης, τύπου, παραμέτρων ή δεικτών. Η επιλογή των παραπάνω αποτελεί πυρήνα της εμπορικής πολιτικής και συνεπώς της επιχειρηματικής ελευθερίας του κάθε Προμηθευτή. Προφανώς προς τήρηση της αρχής της διαφάνειας, ο κάθε Προμηθευτής θα οφείλει να γνωστοποιεί με σαφήνεια στον καταναλωτή τον συγκεκριμένο τρόπο διαμόρφωσης των εν λόγω Χρεώσεων (π.χ. γνωστοποίηση της συνάρτησης, των παραμέτρων, των τιμών των δεικτών κ.ο.κ.), καθώς και το ανώτατο ποσοστό προσαύξησης επί της Αναλογικής Χρέωσης (π.χ. $\pm 30\%$ ή $\pm 50\%$ κ.ο.κ.) που επιλέγει.

Επί του β): Σκοπός του Εργαλείου σύγκρισης Τιμών της ΡΑΕ θα πρέπει να είναι η αξιόπιστη απεικόνιση των προσφερόμενων τιμολογίων, αλλά αυτό θα πρέπει να συμβαίνει μέσω της συνεχούς επικαιροποίησης και αναβάθμισης του εργαλείου και όχι μέσω της τυποποίησης των τιμολογίων των Προμηθευτών.

Επί του γ): Όπως αναφέρεται και ανωτέρω, οι νέες Κατευθυντήριες Οδηγίες της Αρχής Σας δεν πρέπει να περιορίζουν τους Συμμετέχοντες ούτε σε αναφορά συγκεκριμένων δεικτών, ούτε σε υλοποίηση συγκεκριμένων συναρτήσεων. Ο κάθε Προμηθευτής θα πρέπει να έχει την ελευθερία να επιλέγει τον δείκτη τιμών που διαμορφώνει τις Χρεώσεις Προμήθειας, που ο ίδιος επιθυμεί ανάλογα με τα εργαλεία διαχείρισης κινδύνου που κάθε φορά εφαρμόζει.

2. Ρήτρα πρόωρης αποχώρησης

α) Η ρήτρα πρόωρης αποχώρησης i) να επιτρέπεται κατ' εξαίρεση μόνο σε Συμβάσεις σταθερής τιμής και ii) να είναι πλήρως αποσυνδεδεμένη από την ενάσκηση από τον καταναλωτή του δικαιώματός του περί αλλαγής προμηθευτή.

β) Δεδομένου ότι η επιβάρυνση αυτή θα πρέπει να είναι αναλογική της άμεσης οικονομικής ζημίας του προμηθευτή, θεωρείτε ότι τα σχετικά κόστη είναι συγκρίσιμα και προκύπτουν κατόπιν υπολογισμού του «αντικειμενικού» κόστους προσέλευσης πελάτη, κατά τις συνήθειες των οικείων συναλλαγών, σε συνάρτηση με την αρχική διάρκεια της σύμβασης και το χρονικό σημείο της καταγγελίας της από τον πελάτη; Ή, αντιθέτως, είστε της άποψης ότι τα κόστη των Προμηθευτών, που παρέχουν σταθερά τιμολόγια ορισμένου χρόνου, δύνανται να διαφέρουν ουσιωδώς;

γ) Είναι σκόπιμη και αναγκαία η πρόβλεψη μεθοδολογίας από τη ΡΑΕ για την τυποποίηση του κόστους προμηθευτή, άρα και του ύψους της ρήτρας, ή είναι προτιμητέα η ad hoc απόδειξη του κόστους από κάθε καταναλωτή; Έλεγχος από τη ΡΑΕ της διάταξης περί πρόβλεψης της ρήτρας, όπως αυτή (θα) περιέχεται στους Γενικούς Όρους του εκάστοτε τιμολογίου;

Επί του α) i): Οι διατάξεις για την εφαρμογή ρήτρας πρόωρης αποχώρησης αποκτούν ιδιαίτερη σημασία και λόγω της επικείμενης ενσωμάτωσης της Οδηγίας 2019/944/ΕΕ στο ελληνικό δίκαιο.

Η Οδηγία ως γνωστόν, δεσμεύει τα κράτη μέλη μόνον ως προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, ενώ τα κράτη μέλη έχουν διακριτική ευχέρεια ως προς τον τύπο και τα μέσα ενσωμάτωσης, **συνυπολογίζοντας τις εθνικές ιδιαιτερότητες κάθε κράτους μέλους**. Περιθώριο διακριτικής ευχέρειας καταλείπεται στα κράτη μέλη ιδίως για διατάξεις της Οδηγίας οι οποίες δεν απαιτούν πλήρη ομοιόμορφη εφαρμογή και εισάγονται με τη φράση «*Τα Κράτη μέλη μεριμνούν ...*» ή «*Τα Κράτη μέλη δύνανται...*», όπως οι παρ. 2 και 3 του αρ. 12 της Οδηγίας 944/2019.

Συνεπώς, **οι εθνικές ιδιαιτερότητες της ελληνικής αγοράς ενέργειας** αποτελούν καθοριστικό παράγοντα για την ενσωμάτωση των εν λόγω διατάξεων της Οδηγίας στο ελληνικό δίκαιο. Ως γνωστόν, στην ελληνική αγορά ενέργειας υπάρχει ακόμα μεγάλος βαθμός συγκέντρωσης στη λιανική αγορά ενώ δεν υπάρχουν τα ίδια κόστη προσέλευσης ενός νέου Πελάτη μεταξύ των Προμηθευτών, αλλά ούτε και η δυνατότητα παροχής δυναμικών τιμολογίων από κανέναν Προμηθευτή.

Πράγματι, η Οδηγία καταρχήν προβλέπει ότι τα Κράτη μέλη μεριμνούν, ώστε τουλάχιστον οι οικιακοί πελάτες και οι μικρές επιχειρήσεις να μην επιβαρύνονται με οποιοδήποτε τέλος σχετιζόμενο με την αλλαγή προμηθευτή (αρ. 12, παρ. 2), διάταξη που είναι εύλογα υπέρ του ανταγωνισμού, **όταν όμως η αγορά είναι ήδη απελευθερωμένη**. Όμως, η ίδια η Οδηγία προβλέπει περαιτέρω την δυνατότητα στα κράτη μέλη για εφαρμογή ρήτρας πρόωρης αποχώρησης (καταρχήν) για τις συμβάσεις «σταθερής τιμής» ορισμένου χρόνου, όταν αυτές καταγγέλλονται από τον πελάτη πριν από τη λήξη της σύμβασης. Συνεπώς, η Οδηγία αναγνωρίζει κατ' ουσίαν ότι εξαιτίας της πρόωρης καταγγελίας της σύμβασης από τον πελάτη, ο Προμηθευτής υφίσταται μία οικονομική ζημία -που στη δική μας αγορά είναι τα κόστη προσέλευσης ενός νέου Πελάτη (ενδεικτικά αλλά όχι

περιοριστικά τα εκτεταμένα κόστη των τηλεφωνικών κέντρων, λαμβανομένων υπ' όψιν των διαπιστωμένων στρεβλώσεων στη διαδικασία κατάρτισης και τήρησης των Μητρώων του Άρθρου 11 Ν. 3471/2006, που περιορίζουν περαιτέρω τον ανταγωνισμό)- και αυτή θα πρέπει να ανακτάται. Δηλαδή η Οδηγία αναγνωρίζει ακριβώς αυτό, το ότι ο Προμηθευτής που προκαταβάλλει κόστη, δικαιούται να ανακτήσει αυτά τα κόστη σε περίπτωση λύσης από τον Πελάτη της σύμβασης προμήθειας πριν από την επέλευση της συμβατικής λήξης, αρκεί αυτά να μπορούν να ποσοτικοποιηθούν, να μειώνονται στην πάροδο του χρόνου και όλη η διαδικασία επιβολής τους να είναι διαφανής και να υλοποιείται με τέτοιο τρόπο ώστε να μην περιορίζεται το άνοιγμα της αγοράς. Σημειωτέον ότι αρχή της ανάκτησης του πραγματικού κόστους προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας προβλέπεται ήδη ρητά στον ΚΠΗΕ.

Ειδικά, λόγω των εθνικών ιδιαιτεροτήτων της ελληνικής αγοράς που προαναφέραμε, **οι ανεξάρτητοι προμηθευτές** αναγκάζονται σε τέτοια κόστη προσέλκυσης πελατών και μάλιστα ανεξαρτήτως του τύπου του προσφερόμενου τιμολογίου (σταθερής ή κυμαινόμενης χρέωσης). Συνεπώς, η μεταφορά της Οδηγίας στο ελληνικό δίκαιο θα πρέπει να γίνει με τρόπο ώστε η ρήτρα πρόωρης αποχώρησης να εφαρμόζεται για την περίπτωση αποδεδειγμένης ύπαρξης και μη δυνατότητας άλλου τρόπου ανάκτησης του κόστους προσέλκυσης πελατών (και μάλιστα για όλους τους τύπους τιμολογίων). Σε κάθε άλλη περίπτωση, η μεταφορά της Οδηγίας (με οριστική κατάργηση της ρήτρας πρόωρης αποχώρησης) θα οδηγήσει σε μη ανάκτηση του εν λόγω κόστους (σε κυμαινόμενα και σταθερά τιμολόγια) και συνεπώς σε ακόμα μεγαλύτερο περιορισμό του ανταγωνισμού, κάτι που είναι αντίθετο με τους σκοπούς της Οδηγίας.

Στο σημείο αυτό και ειδικά σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής της ρήτρας πρόωρης αποχώρησης και σε κυμαινόμενα τιμολόγια θα πρέπει να διευκρινιστεί το εξής: Ο όρος «*συμβάσεις προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σταθερής τιμής ορισμένου χρόνου*» της Οδηγίας 2019/944/ΕΕ, δεν ταυτίζεται με τον όρο «*συμβάσεις σταθερού τιμολογίου*» ορισμένου χρόνου, όπως αυτές ορίζονται στις Κατευθυντήριες της Αρχής¹. Η Οδηγία 2019/944/ΕΕ προσδιορίζει τις συμβάσεις σταθερής τιμής σε αντιδιαστολή προς τις συμβάσεις δυναμικής τιμολόγησης, οι οποίες - σε αντίθεση με αγορές άλλων ευρωπαϊκών χωρών – εξακολουθούν να απουσιάζουν από την ελληνική αγορά ενέργειας. Οι «συμβάσεις δυναμικής τιμολόγησης» κατά την Οδηγία, αφενός, προϋποθέτουν τεχνικές δυνατότητες των καταναλωτών να επηρεάζουν την κατανάλωσή τους όποτε το επιθυμούν (μέσω πχ έξυπνων μετρητών), αφετέρου προϋποθέτουν μια ώριμη αγορά που παρέχει στους Συμμετέχοντες συγκεκριμένους μηχανισμούς όπως τα εργαλεία διαχείρισης κινδύνων. Επομένως, η έννοια της δυναμικής τιμολόγησης είναι τελείως διαφορετική από εκείνη της κυμαινόμενης τιμολόγησης, όπως η τελευταία υφίσταται στην ελληνική αγορά. Συνεπώς, οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου που περιέχουν ρήτρες αναπροσαρμογής στην ελληνική αγορά δεν αποτελούν συμβάσεις δυναμικής τιμολόγησης και είναι δυνατό αλλά και αναγκαίο και εν τέλει δίκαιο να συνοδεύονται από ρήτρες πρόωρης αποχώρησης.

Σε διαφορετική περίπτωση, λόγω της ασυμμετρίας στα κόστη των Συμμετεχόντων, η κατάργηση της ρήτρας πρόωρης αποχώρησης θα σημάνει ότι οι ανεξάρτητοι Προμηθευτές θα αναγκαστούν σε παροχή ακριβότερων τιμολογίων και συνεπώς αυτό θα οδηγήσει σε περιορισμό του ανταγωνισμού, δηλ. στο αντίθετο τελικό αποτέλεσμα από αυτό που προβλέπει σχετικώς η Οδηγία: «*Παρότι η κατάργηση των τελών αυτών (αλλαγής*

¹ Επίσης, ούτε από τον ΚΠΗΕ ούτε από τον Ν. 4001/2011 συνάγεται οποιαδήποτε απαγόρευση πρόβλεψης τέτοιων ρητών σε συμβάσεις «μη σταθερού τιμολογίου», όπως αυτό νοείται από τη ΡΑΕ

Προμηθευτών) θα μπορούσε ενδεχομένως να μειώσει τις επιλογές των καταναλωτών λόγω της εξάλειψης προϊόντων που βασίζονται στην επιβράβευση της πιστής πελατείας, ο περαιτέρω περιορισμός της χρήσης τους αναμένεται ότι θα βελτιώσει την ευημερία και τη συμμετοχή των καταναλωτών, καθώς και τον ανταγωνισμό στην αγορά» (αιτ. σκ. 33).

Επί του α) ii) : Όπως αναφέραμε παραπάνω, η ίδια η Οδηγία αναγνωρίζει ότι εξαιτίας της καταγγελίας της σύμβασης από τον πελάτη, ο προμηθευτής υφίσταται οικονομική ζημία είτε προσφέρει σταθερές είτε κυμαινόμενες Χρεώσεις Προμήθειας - για κόστη που έχει προκαταβάλει για την προσέλκυση ενός πελάτη - και η ζημία αυτή θα πρέπει να ανακτάται. Μάλιστα, τα κόστη αυτά υφίστανται προφανώς ανεξαρτήτως της αιτίας πρόωρης λύσης της σύμβασης (π.χ. αλλαγή προμηθευτή). Συνεπώς θεωρούμε αναγκαίο το δικαίωμα του Προμηθευτή για μια μικρή αποζημίωση που αντανάκλα την άμεση οικονομική του ζημία σε περίπτωση πρόωρης λύσης της σύμβασης. Προφανώς συμφωνούμε με την Αρχή ότι θα πρέπει να τηρείται η αρχή της διαφάνειας με την παροχή πίνακα με το ποσό της ρήτρας, το οποίο θα βαίνει μειούμενο όσο μειώνεται η διάρκεια της σύμβασης προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας του πελάτη.

Επί του β): Θεωρούμε ότι οποιαδήποτε τάση τυποποίησης περιορίζει την ελευθερία του Προμηθευτή άρα και εξ αυτού τον ανταγωνισμό, συνεπώς είμαστε της άποψης ότι «τα κόστη των Προμηθευτών, που παρέχουν σταθερά τιμολόγια ορισμένου χρόνου, δύνανται να διαφέρουν ουσιωδώς».

Επί του γ): Για τον ίδιο λόγο, δεν συμφωνούμε με την πρόβλεψη μεθοδολογίας από τη ΡΑΕ για την τυποποίηση του κόστους προμηθευτή, άρα και του ύψους της ρήτρας γιατί αυτό περιορίζει το εύρος των εμπορικών προγραμμάτων που μπορεί να προσφέρει ένας προμηθευτής άρα τις επιλογές για τους καταναλωτές.

3. Καθορισμός του τρόπου ειδοποίησης των καταναλωτών για την τροποποίηση της τιμολογιακής πολιτικής καθόσον αφορά σε Ρήτρα Αναπροσαρμογής.

α) Χρόνος ειδοποίησης: 60 ημέρες πριν την τροποποίηση

β) Τρόπος ειδοποίησης: Δεσμευτικός; Μέσω ειδικού διακριτού εγγράφου; Μνεία να πραγματοποιείται σε εμφανές σημείο ή σε οποιοδήποτε σημείο του Λογαριασμού, έστω και εν είδει «υποσημείωσης» ή με «ψιλά γράμματα»;

Επί του α) : Η Εταιρεία μας συμφωνεί με την Αρχή ως προς την ανάγκη **έγκαιρης** και **πλήρους** ενημέρωσης του καταναλωτή για την τροποποίηση της τιμολογιακής πολιτικής που αφορά σε Χρέωση Προμήθειας συμπεριλαμβανομένης της Χρέωσης/Ρήτρας Αναπροσαρμογής. Ο Προμηθευτής θα πρέπει όμως να διατηρεί το δικαίωμα επιλογής μεταξύ περισσότερων εναλλακτικών δυνατοτήτων. Για το λόγο αυτό, προτείνουμε η σχετική ενημέρωση να λαμβάνει χώρα τόσο μέσω της ιστοσελίδας του Προμηθευτή όσο και με ατομική ειδοποίηση. Θεωρούμε πως είναι εύλογο η ενημέρωση να ξεκινάει **ένα μήνα** πριν την τροποποίηση σε περίπτωση που η τροποποίηση αφορά σε αλλαγή των παραμέτρων ή/και της συνάρτησης υπολογισμού της Χρέωσης/Ρήτρας Αναπροσαρμογής με σχετική ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Προμηθευτή. Η ατομική ειδοποίηση θα λαμβάνει χώρα με τον πρώτο Λογαριασμό κατανάλωσης. Είναι αυτονόητο από τις διατάξεις του ΚΠΗΕ ότι αλλαγή στις παραμέτρους και στη συνάρτηση υπολογισμού της Χρέωσης/Ρήτρας Αναπροσαρμογής καθώς και του ορίου στη Χρέωση Προμήθειας (όπως περιγράφεται στο σημείο 1 της Επιστολής μας) δεν επιτρέπεται κατά τη διάρκεια των πρώτων έξι μηνών.

Επί του β): Η ατομική ειδοποίηση μέσω του πρώτου Λογαριασμού κατανάλωσης θα γίνεται επί του εντύπου του Λογαριασμού με μία σχετική αναφορά σε οποιοδήποτε σημείο του, καθ' οιονδήποτε τρόπο, έστω και εν είδει «υποσημείωσης». Καθόσον η Χρέωση Αναπροσαρμογής μπορεί να αποτελείται από περισσότερους δείκτες ή/και παραμέτρους, θεωρούμε πως η ενημέρωση του καταναλωτή επί του εντύπου του λογαριασμού δεν μπορεί να περιγράφει λεπτομερώς όλες τις παραμέτρους της νέας Χρέωσης/του νέου Τιμολογίου καθώς και τον τρόπο διαμόρφωσής τους και για το λόγο αυτό η ενημέρωση του εντύπου θα πρέπει να επιτρέπει την παραπομπή στην ιστοσελίδα του Προμηθευτή για τη συνολική ενημέρωσή του.

4. Κατάργηση του παγίου (ή κάθε άλλης παρεμφερούς επιβάρυνσης) σε όλους τους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος.

Η Αρχή Σας δέχεται την χρέωση παγίου ως εξαίρεση μόνο για την περίπτωση ιδιοκτησιών που μένουν προσωρινά ή μακροπρόθεσμα ακρησιμοποιήτες. Όμως, από καμία διάταξη του ισχύοντος νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου δεν απορρέει η υποχρέωση για κατάργηση του παγίου. Αντιθέτως, ως γνωστόν, η χρέωση παγίου αποτελεί ιστορικά μία από τις βασικές παραμέτρους ενός τιμολογίου, υφίσταται τόσο στην Ελλάδα όσο και σε υπόλοιπες χώρες της ΕΕ², και εξυπηρετεί συγκεκριμένους βάσιμους και υπαρκτούς σκοπούς. Εκ των ανωτέρω καθίσταται σαφές ότι το πάγιο εφαρμόζεται ευρέως, λαμβάνει τιμές της τάξεων των δεκάδων ευρώ τον μήνα και μπορεί να διαφοροποιείται ανά εμπορικό πρόγραμμα ανάλογα με το προφίλ πελατών, ενώ ανακτά κόστη τα οποία δεν μπορούν να ανακτηθούν μέσω της κατανάλωσης.

Ταυτόχρονα, η χρέωση παγίου (€/μήνα) είναι απολύτως διαφανής για τον καταναλωτή και μπορεί να γίνει αντιληπτή πλήρως από το μέσο καταναλωτή όπως ορίζουν οι κανονισμοί. Συνεπώς στο σημείο αυτό διαφωνούμε με την διατύπωση της Αρχής ότι η «*χρέωση παγίου δεν συνάδει με τις αρχές της διαφάνειας και της κοστοστρέφειας.*» Τέλος, είναι αυτονόητο πως η απόφαση για χρέωση παγίου ανήκει στην επιχειρηματική ελευθερία του κάθε προμηθευτή, η κατάργησή του επιφέρει σαφώς τυποποίηση προϊόντων και οδηγεί σε περιορισμό του ανταγωνισμού. Συνεπώς, η κατάργηση του παγίου εξαιτίας της ελλιπούς διαφάνειας ή χάριν της συγκρισιμότητας των τιμολογίων, μας βρίσκει απόλυτα αντίθετους.

² Ενδεικτικά πάγιο εφαρμόζεται στις ακόλουθες χώρες: Γερμανία (<https://www.vattenfall.de/stromtarife/strom-easy24>), Αυστρία (<https://stromliste.at/versorger/verbund/tarife>), Γαλλία (https://particulier.edf.fr/content/dam/2-Actifs/Documents/Offres/Grille_prix_Tarif_Bleu.pdf), Ιταλία (<https://www.enel.it/en/luce-e-gas/luce/offerte/soluzione-energia-impresa-per-te>), Ισπανία (<https://www.iberdrola.es/en/electricity/stable-plan>), Φινλανδία (<https://www.helen.fi/en/electricity/electricity-products-and-prices>), Τσεχία (<https://www.pre.cz/Files/households/electricity/documents-for-download/price-lists/pre-proud-universal-predi/>) καθώς και στην Ελβετία - μη μέλος της ΕΕ (<https://www.schweizstrom.de/de.html>).

5. Πρόταση της ΡΑΕ για ενίσχυση διαφάνειας: Περιλαμβάνει εκτός των ανωτέρω: (α) την παροχή ενός τουλάχιστον σταθερού τιμολογίου ανά κατηγορία πελατών, και (β) διαμόρφωση κάθε άλλου είδους τιμολογίων από τους Προμηθευτές, βάσει της επιχειρηματικής τους ελευθερίας, τηρουμένων όμως των αρχών της διαφάνειας, της επαληθευσιμότητας, της ευχερούς κατανόησης και της συγκρισιμότητας.

Επί του α): Διαφωνούμε με την υποχρέωση για την ύπαρξη ενός τουλάχιστον σταθερού τιμολογίου ανά κατηγορία πελατών. Από καμία διάταξη του ισχύοντος νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου δεν απορρέει οποιαδήποτε υποχρέωση για τους προμηθευτές να παρέχουν ένα τουλάχιστον σταθερό τιμολόγιο. Ταυτόχρονα, μια τέτοια υποχρέωση περιορίζει την επιχειρηματική ελευθερία των προμηθευτών, οδηγεί σε τυποποίηση των τιμολογίων και περιορίζει τον ανταγωνισμό. Ο Προμηθευτής θα πρέπει να μπορεί να προσφέρει σταθερό τιμολόγιο προς τους Πελάτες του όταν θεωρεί ότι μπορεί να διαχειριστεί τον κίνδυνο της αγοράς προσφέροντας ένα ανταγωνιστικό τιμολόγιο προς τους Πελάτες του. Η ρυθμιστική υποχρέωση παροχής ενός σταθερού τιμολογίου που δεν θα είναι ανταγωνιστικό στην αγορά, δεν εξυπηρετεί καθ' οιονδήποτε τρόπο, το άνοιγμα αυτής.

Επί του β): Συμφωνούμε με την πρόταση της Αρχής ότι κάθε άλλο τιμολόγιο πρέπει να διαμορφώνεται από τους Προμηθευτές, βάσει της επιχειρηματικής τους ελευθερίας, τηρουμένων των αρχών της διαφάνειας, της επαληθευσιμότητας, της ευχερούς κατανόησης και της συγκρισιμότητας.

6. Κατάργηση της παραγράφου 4 της Απόφασης 409/2020 περί πρόβλεψης ισοδύναμων μέτρων και διατήρησης μόνο της Αναλογικής Χρέωσης (και των ορίων διακύμανσης επί αυτής) για λόγους διαφάνειας.

Η Εταιρεία μας θεωρεί ότι η θέσπιση των προτεινόμενων από τη ΡΑΕ τροποποιήσεων σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που έχουμε αναφέρει στην Επιστολή μας (βλ. ειδικά σημείο 1 αυτής σε σχέση με την τήρηση της αρχής της διαφάνειας) καταργεί την ανάγκη διατήρησης της Απόφασης 409/2020.

7. Δωρεάν λήψη του λογαριασμού.

Οποιαδήποτε αύξηση της Χρέωσης Προμήθειας στην περίπτωση έγχαρτης τιμολόγησης θα θεωρείται ως απαγορευτέο αρνητικό κίνητρο, που αναίτια δημιουργεί διακρίσεις σε βάρος των καταναλωτών. Αντιθέτως, σε περίπτωση που πρόκειται για τη γνήσια παροχή ενός θετικού κινήτρου (“bonus”), μία τέτοια πρακτική δεν θα θεωρείται a priori ασύμβατη.

α) Υπό ποιους όρους δύναται να θεωρηθεί ότι τυχόν χορηγούμενη έκπτωση, η οποία εγγενώς επιδιώκει να αποτελέσει κίνητρο για την επιλογή της ηλεκτρικής τιμολόγησης (“bonus”), απολήγει να λειτουργεί ως “malus” σε βάρος όσων προβούν στην αντίθετη επιλογή;

β). Προκειμένου για τον χαρακτηρισμό της εν λόγω «κινητροδότησης» δύναται να λαμβάνεται υπόψη το εύλογο του εύρους της διαφοροποίησης της τελικής χρέωσης;

Επί του α): Η διάταξη του αρ. 18 παρ. 2 της Οδηγίας 2019/944 προβλέπει πράγματι ότι τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι τελικοί πελάτες λαμβάνουν δωρεάν όλους τους λογαριασμούς τους και τις πληροφορίες τιμολόγησης. Παρόλα αυτά, η έκδοση και η αποστολή του έγχαρτου λογαριασμού έχει αναμφισβήτητα ένα κόστος. Αν όλοι οι τελικοί πελάτες λαμβάνουν δωρεάν όλους τους λογαριασμούς τους προκειμένου, υποθέτουμε, κατά το σκεπτικό της Οδηγίας να αποφεύγονται διακρίσεις, το κόστος αυτό τελικά καλύπτεται εν τοις πράγμασι και από τους καταναλωτές που έχουν επιλέξει την ηλεκτρονική τιμολόγηση. Κάτι τέτοιο όμως δεν εξυπηρετεί τη βούληση προώθησης της ηλεκτρονικής τιμολόγησης (όπως προκύπτει από την Οδ άρ. 10, παρ. 3, στ. β της Οδ 2012/27)) ούτε και την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».

Επί του β): Θεωρούμε σύννομη την παροχή κινήτρου για την επιλογή από τον πελάτη της ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Το ύψος του κινήτρου ανήκει στην επιχειρηματική ελευθερία των Προμηθευτών.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση.

Με εκτίμηση,
Για την **HERON ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.**

DocuSigned by:
Meliza Asimakopoulou
ACC67104CCF64D9...

Μελίζα Ασημακοπούλου
Διευθύντρια Ρυθμιστικών Θεμάτων